

«Կուպպեր մայն»

Սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերություն

Թեղուտի հանքավայրի օքսիդացված
հանքաքարի կույտային տարրալվացման
եղանակով վերամշակման

ՆԱԽՆԱԿԱՆ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՀԱՅՏ

«Կուպպեր մայն» ՍՊԸ տնօրեն՝
Մ. Հակոբյան

2022

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

ՆԵՐԱԾՈՒԹՅՈՒՆ	4
1. ՆԱԽԱԳԾՄԱՆ ՆՈՐՄԱՏԻՎ-ԻՐԱՎԱԿԱՆ ՀԵՆՔԸ.....	4
2. ՆԱԽԱՏԵՍՎՈՂ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ՀԱԿԻՐՃ ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆԸ	7
2.1. Գտնվելու վայրը.....	7
2.2. Նախատեսվող գործունեության բնութագիրը.....	11
2. 2. 1. Հումքի բնութագրերը	11
2. 2. 2. Արտադրանքի բնութագրերը.....	14
2. 2. 3. Տեխնոլոգիական լուծումները.....	14
2.3. Նյութերի և բնառեսուրսների օգտագործում.....	16
3. ՇՐՋԱԿԱ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ ՀԱԿԻՐՃ ԲՆՈՒԹԱԳԻՐԸ.....	17
3.1. Երկրաձևաբանություն, լանջերի թեքություն.....	17
3.2. Երկրաբանական կառուցվածք.....	17
3.3. Սեյսմիկ կառուցվածք, արտածին երկրաբանական երևույթներ.....	18
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՏԱՐԱԾՔԻ ՀԱՎԱՆԱԿԱՆ ՍԵՅՄՄԻԿ ՎՏԱՆԳԻ ԳՈՏԻԱՎՈՐՄԱՆ ՔԱՐՏԵԶ	19
3.4. Կլիմայական պայմաններ	20
3.5. Մթնոլորտային օդ.....	22
3.6. Ջրային ռեսուրսներ.....	22
3.7. Հողային ծածկույթ.....	23
3.8. Բուսականություն.....	24
3.9. Կենդանական աշխարհ.....	26
3.10. Բնության հատուկ պահպանվող տարածքներ.....	30
3.11. Պատմամշակութային ժառանգություն	31
4. ՍՈՑԻԱԼ-ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԲՆՈՒԹԱԳԻՐ	31
4.1. Ենթակառուցվածքներ.....	31
4.2. Ազդակիր համայնքի տնտեսական բնութագիր.....	33
5. ՇՐՋԱԿԱ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ ՎՐԱ ԱԶԴԵՑՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԲՆՈՒԹԱԳԻՐ	34
5.1. Ազդեցությունը մթնոլորտային օդի վրա.....	34
5.2. Ազդեցությունը ջրային ռեսուրսների վրա	35

5.3. Ազդեցությունը հողային ռեսուրսների վրա	35
5.4. Ազդեցություն կենսաբազմազանության վրա	35
5.5. Սոցիալ-տնտեսական ազդեցություն	35
6. ՇՐՋԱԿԱ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ ՎՐԱ ԱԶԴԵՑՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՆՎԱԶԵՑՄԱՆ, ՉԵԶՈՔԱՑՄԱՆ ԵՎ ՓՈԽՀԱՏՈՒՑՄԱՆ ԲՆԱՊԱՀՊԱՆԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑԱԴՈՒՄՆԵՐԻ ԾՐԱԳԻՐ	36
<i>Մթնոլորտային օդի պահպանության միջոցառումներ.</i>	<i>36</i>
<i>Ջրային ռեսուրսների պահպանության միջոցառումներ.</i>	<i>36</i>
<i>Հողային ռեսուրսների պահպանության միջոցառումներ.</i>	<i>37</i>
<i>Արտադրական թափոններով աղտոտման կանխարգելում.....</i>	<i>37</i>
<i>Աղմուկի և տատանումների կառավարում.....</i>	<i>37</i>
7. ԲՆԱՊԱՀՊԱՆԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑԱԴՈՒՄՆԵՐԻ ՄՈՆԻԹՈՐԻՆԳԻ ԾՐԱԳԻՐ	38

ՆԵՐԱԾՈՒԹՅՈՒՆ

Սույն նախնական գնահատման հայտում ներկայացված գործունեության ձեռնարկող է հանդիսանում «Կուպպեր մայն» ընկերությունը: Ընկերության իրավաբանական հասցեն է՝ ՀՀ, Երևան, Մակաթյա-Սեբաստիա վարչական շրջան, Հաղթանակ 7Փ/Տ/10/1:

Գործունեության անվանումը՝ Թեղուտի հանքավայրի հանքաքարի մշակում կույտային եղանակով:

Գործունեության հասցեն՝ ՀՀ, Լոռու մարզ, Շնող համայնք, գյուղ Թեղուտ, 2-րդ թաղամաս, 55/1 հողամաս /վկայականը կցվում է/: Հողամասը գտնվում է Թեղուտի հանքավայրի օքսիդացված ապարների տարածքում:

Հողամասի մակերեսը՝ 63570. 8 ք. մ. , նպատակային նշանակությունը՝ արդյունաբերական, ընդերքօգտագործման և այլ արտադրական նշանակության, գործառնական նշանակությունը՝ Արդյունաբերական օբյեկտների, գրանցված իրավունքի տեսակը՝ հողամասի կառուցապատման իրավունք:

Թեղուտի պղինձ-մոլիբդենային հանքավայրը շահագործվում է «Թեղուտ» փակ բաժնետիրական ընկերության կողմից 2013 թվականի փետրվարի 20-ի օգտակար հանածոյի արդյունահանման ՇԱԹՎ-29/376 (նախկին 14/90) թույլտվության և ՊՎ-376 շրջանակերում՝ ԼՎ-376 լեռնահատկացման ակտով սահմանազատված տարածքում:

Ներկայում Թեղուտի հանքավայրի հանքաքարը մշակվում է «Թեղուտ» ՓԲԸ կողմից: Մշակումը իրականացվում է ֆլոտացման եղանակով: Ֆլոտացման են ենթարկվում սուլֆիդային ապարները, իսկ օքսիդացված ապարները կուտակվում են առանձին լցակույտում և չեն օգտագործվում /տես նկար 1/:

Սույն նախաձեռնության նպատակն է հիմնել արտադրություն, որում կմշակվեն օքսիդացված ապարները:

1. ՆԱԽԱԳԾՄԱՆ ՆՈՐՄԱՏԻՎ-ԻՐԱՎԱԿԱՆ ՀԵՆՔԸ

Նախատեսվող աշխատանքների շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության նախնական գնահատման հայտը կազմելիս ընկերությունն առաջնորդվել է բնապահպանական օրենսդրության պահանջներով, որոնք ամրագրված են հետևյալ իրավական ակտերում.

– ՀՀ Հողային օրենսգիրք (ՀՕ-185, 02.05.2001թ.), որը սահմանում է հողային հարաբերությունների պետական կարգավորման կատարելագործման, հողի տնտեսավարման տարբեր կազմակերպական-իրավական ձևերի զարգացման, հողերի բերրիության, հողօգտագործման արդյունավետության բարձրացման,

մարդկանց կյանքի ու առողջության համար բարենպաստ շրջակա միջավայրի պահպանման և բարելավման, հողի նկատմամբ իրավունքների պաշտպանության իրավական հիմքերը:

– ՀՀ Ջրային օրենսգիրք (ՀՕ-373, 04.06.2002թ.), որով կարգավորվում են ջրային ռեսուրսների և ջրային համակարգերի, այդ թվում՝ ջրամատակարարման, ջրահեռացման համակարգերի տնօրինման, տիրապետման, օգտագործման և պահպանման ոլորտում ծագող հարաբերությունները:

– ՀՀ Անտառային օրենսգիրք (ՀՕ-211, 24.10.2005թ.), որը կարգավորում է ՀՀ անտառների և անտառային հողերի կայուն կառավարման՝ պահպանության, պաշտպանության, վերականգնման, անտառապատման և արդյունավետ օգտագործման, ինչպես նաև անտառների հաշվառման, մոնիթորինգի, վերահսկողության և անտառային հողերի հետ կապված հարաբերությունները:

– «Բուսական աշխարհի մասին» ՀՀ օրենք (ՀՕ-22, 23.11.1999թ.), որը սահմանում է պետական քաղաքականությունը բնական բուսական աշխարհի գիտականորեն հիմնավորված պահպանության, պաշտպանության, օգտագործման և վերարտադրության բնագավառում:

– «Կենդանական աշխարհի մասին» ՀՀ օրենք (ՀՕ-52, 03.04.2000թ.), որը սահմանում է Հայաստանի Հանրապետության տարածքում կենդանական աշխարհի վայրի տեսակների պահպանության, պաշտպանության, վերարտադրության և օգտագործման պետական քաղաքականությունը:

– «Մթնոլորտային օդի պահպանության մասին» ՀՀ օրենք (ՀՕ-121, 11.10.1994թ.), որի առարկան մթնոլորտային օդի մաքրության ապահովման, մթնոլորտային օդի վրա վնասակար ներգործությունների նվազեցման ու կանխման բնագավառում հասարակական հարաբերությունների կարգավորումն է:

– «Բնության հատուկ պահպանվող տարածքների մասին» ՀՀ օրենք (ՀՕ-211, 27.11.2006թ.), որը կարգավորում է ՀՀ բնության հատուկ պահպանվող տարածքների՝ որպես բնապահպանական, տնտեսական, սոցիալական, գիտական, կրթական, պատմամշակութային, գեղագիտական, առողջապահական, ռեկրեացիոն արժեք ներկայացնող էկոհամակարգերի, բնության համալիրների ու առանձին օբյեկտների բնականոն զարգացման, վերականգնման, պահպանության, վերարտադրության և օգտագործման պետական քաղաքականության իրավական հիմունքները:

– «Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման և փորձաքննության մասին» ՀՀ օրենք (ՀՕ-110, 21.06.2014թ.), որը կարգավորում է Հայաստանի Հանրապետությունում շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատումների, շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության պետական փորձաքննության ոլորտի հասարակական հարաբերությունները:

- «Թափոնների մասին» ՀՀ օրենք (ՀՕ-159-Ն, 07.01.2005թ.), որը կարգավորում է թափոնների հավաքման, փոխադրման, պահման, մշակման, օգտահանման, հեռացման, ծավալների կրճատման և դրանց հետ կապված այլ հարաբերությունների, ինչպես նաև մարդու առողջության և շրջակա միջավայրի վրա բացասական ազդեցության կանխարգելման իրավական և տնտեսական հիմքերը:
- ՀՀ կառավարության 14.12.2017թ.-ի թիվ 1643-Ն որոշում, որը կիրառվում է Հայաստանի Հանրապետության տարածքում խախտված հողերի հաշվառման, հողաշինարարական, քարտեզագրման, կանխատեսվող ու իրականացման ենթակա ռեկուլտիվացման աշխատանքների նախագծման, ռեկուլտիվացման, ռեկուլտիվացված հողերի նպատակային նշանակության ուղղությունների որոշման, ինչպես նաև նպատակային ու գործառական նշանակությանը համապատասխան՝ դրանց հետագա օգտագործման ժամանակ:
- ՀՀ կառավարության 02.11.2017թ.-ի N1404-Ն որոշում, որով սահմանվել են հողի բերրի շերտի հանման նորմերի որոշմանը և պակաս արդյունավետ հողերի բարելավման համար հողի բերրի շերտի պահպանմանն ու օգտագործմանը ներկայացվող պահանջները:
- ՀՀ կառավարության 14.08.2014թ.-ի N781-Ն որոշում, որը սահմանում է Հայաստանի Հանրապետության բուսական աշխարհի օբյեկտների պահպանության և բնական պայմաններում վերարտադրության նպատակով դրանց օգտագործման ընթացակարգը:
- ՀՀ կառավարության 20.01.2005թ.-ի N64-Ն որոշում, որով հաստատվել են ջրակոհամակարգերի սանիտարական պահպանման, հոսքի ձևավորման, ստորերկրյա ջրերի պահպանման, ջրապահպան, էկոտոնի և անօտարելի գոտիների տարածքների սահմանման չափորոշիչները:
- ՀՀ կառավարության 2008 թվականի օգոստոսի 14-ի N 967-Ն որոշում, որով հաստատվել է ՀՀ բնության հուշարձանների ցանկը ըստ տեսակների և տեղադիրքի:
- ՀՀ կառավարության 2010 թվականի հունվարի 29-ի N71-Ն որոշում, որով հաստատվել է ՀՀ կենդանիների Կարմիր գիրքը:
- ՀՀ կառավարության 2010 թվականի հունվարի 29-ի N72-Ն որոշում, որով հաստատվել է ՀՀ բույսերի Կարմիր գիրքը:
- ՀՀ առողջապահության նախարարի 06.03.2002թ.-ի N138 հրաման, որով հաստատվում են աշխատատեղերում, բնակելի և հասարակական շենքերում աղմուկի սանիտարական նորմերը:
- ՀՀ առողջապահության նախարարի 17.05.2006թ.-ի N533-Ն հրաման, որով հաստատվում են աշխատատեղերում, բնակելի և հասարակական շենքերում թրթռման հիգիենիկ նորմերը:

- ՀՀ բնապահպանության նախարարի 28.05.2014թ.-ի N218-Ն հրաման, որով հաստատվել են ՀՀ Լոռու մարզի բնության հուշարձանների անձնագրերը,
- ՀՀ կառավարության 08.09.2011թ.-ի N1396-Ն որոշում, որով սահմանվել է Հայաստանի Հանրապետության տարածքում հողի բերրի շերտի նպատակային և արդյունավետ օգտագործման հետ կապված հարաբերությունները:

2. ՆԱԽԱՏԵՍՎՈՂ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ՀԱԿԻՐՃ ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆԸ

2.1. Գտնվելու վայրը

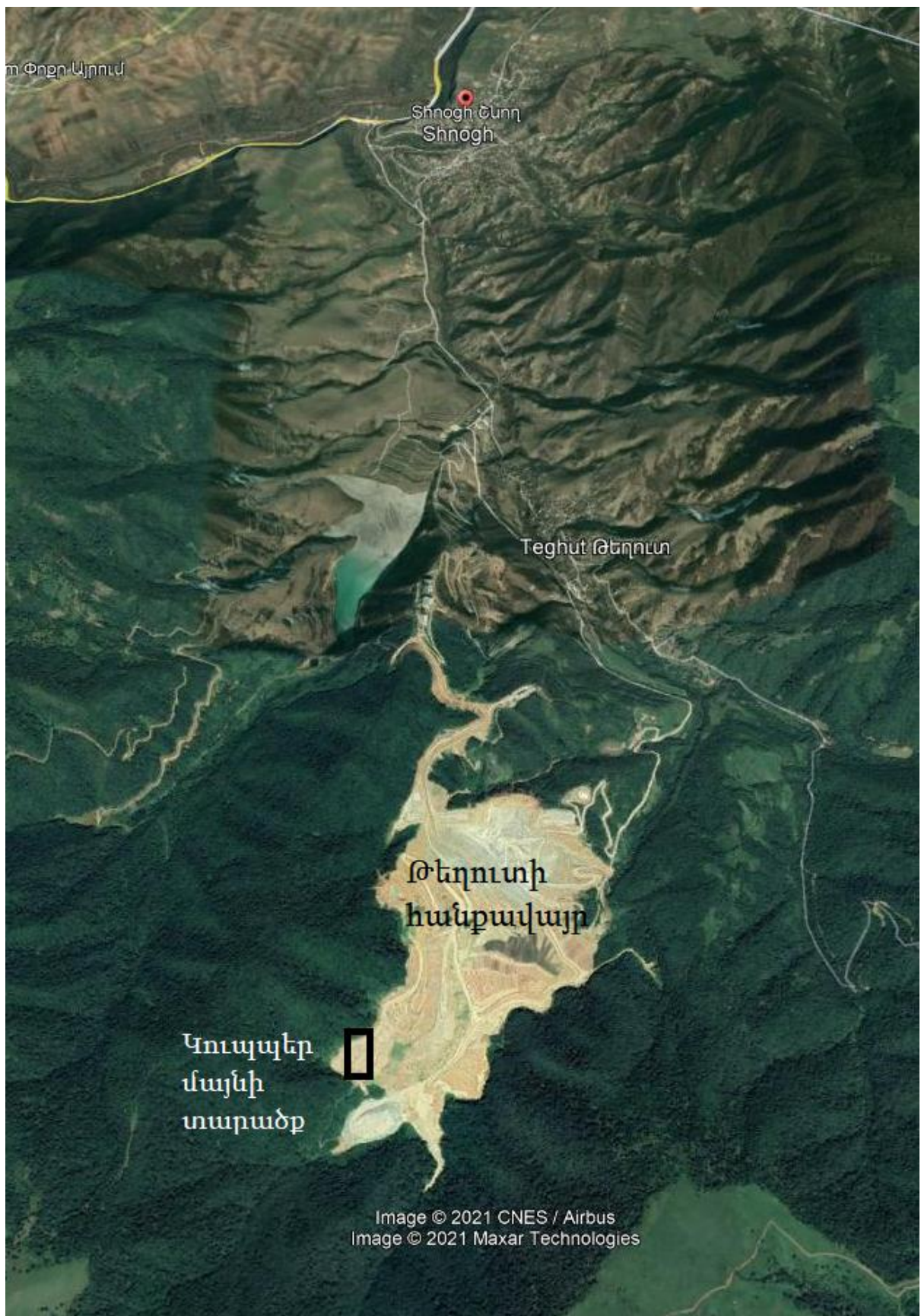
Նախատեսվող գործունեությունը գտնվում է ՀՀ Լոռու մարզում, Ալավերդի քաղաքից 29կմ հեռավորության վրա դեպի հարավ-արևմուտք, Շնող գետի ստորին հոսքի ավազանում: Մոտակա բնակավայրերն են Թեղուտ և Շնող գյուղերը:

Տարածքի հեռավորությունը Երևան-Թբիլիսի երկաթգծից կազմում է մոտ 5 կմ (ուղիղ գծով): Մոտակա երթուղային կայարաններն են Ախթալան և Այրումը: Հեռավորությունը մինչև Ախթալա կայանը կազմում է 15 կմ: Վանաձոր (Մ-3 հատման կետ)-Ալավերդի-Վրաստանի սահման Մ-6 միջպետական նշանակության ավտոճանապարհի հետ կապը իրականացվում է մոտ 7կմ երկարությամբ Մ6-Շնող-Թեղուտ S-5-48 տեղական նշանակության ավտոճանապարհով:

Անմիջապես տարրավազման կույտի տարածքը գտնվում է Շնող բնակավայրի մոտակա բնակելի շինություններից մոտ 4 կմ, իսկ Թեղուտ բնակավայրի՝ 1. 45 կմ հեռավորության վրա: Հեռավորությունը մինչև S-5-48 տեղական նշանակության ավտոճանապարհը կազմում է շուրջ 2.8կմ, մինչև Շնողի վտակ Խառատանոց գետը՝ 1.1կմ: Արևելքից բացահանքը սահմանակցում է Դուքանաձոր գետակի հետ: Գետի հունի և ընդլայնվող բացահանքի վերջնական եզրագծի միջև հեռավորությունը կազմում է 60մ:

Թեղուտ և Շնող գյուղերը, ինչպես նաև Քարկոփ գյուղը 2017 թվականին միավորվել են Շնող խոշորացված համայնքի կազմում (կենտրոնը՝ Շնող):

Տեղանքի իրադրային սխեման բերված է նկար 1-ում, Թեղուտի հանքավայրի սխեման՝ նկար 2-ում, գործունեության տարածքի՝ նկար 3-ում:

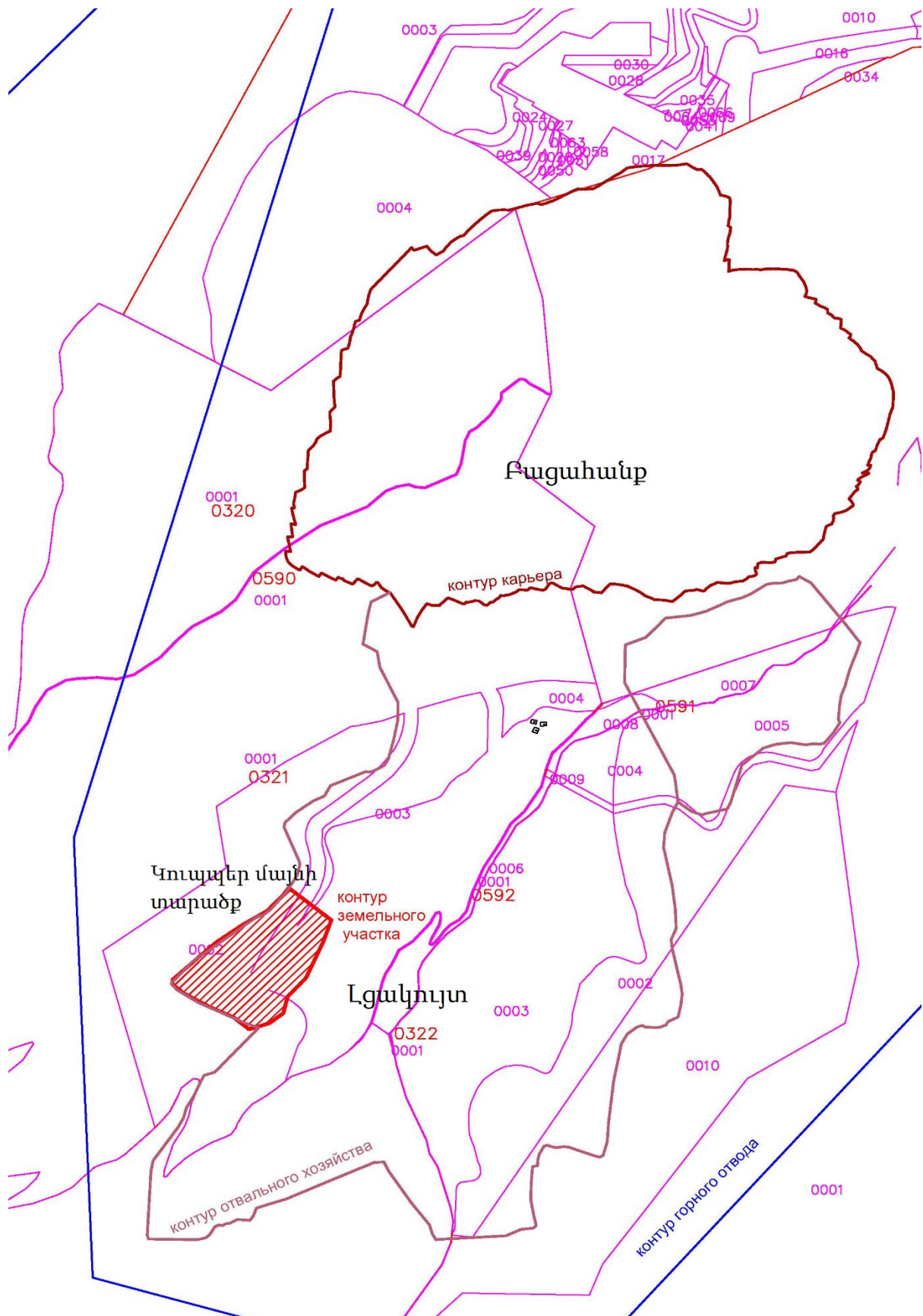

Նկար 1. Տեղանքի իրադրային սխեմա

Թեղուտի լեռնահարստացման համալիրի հիմնական օբյեկտների տեղաբաշխման
սխեմա

Նկար 2.

Նկար 3. Կուպալեր մայն ընկերության տարածքի տեղադիրքը

2.2. Նախատեսվող գործունեության բնութագիրը

Ձեռնարկողի պատվերով իրականացված գիտահետազոտական և փորձարարական աշխատանքները, ինչպես նաև բնագավառում կուտակված փորձը, թույլ է տալիս եզրակացնել, որ Թեղուտի հանքավայրի օքսիդացված հանքաքարը կարելի է մշակել կույտային տարրավացման (տարրալուծման) եղանակով:

Առաջարկվող տեխնոլոգիան ներառում է բեռնման, բեռնաթափման, կույտերի տեղադրման, տարրավացման և նստեցման (ցեմենտայնացման¹) գործընթացներ: Գործընթացի վերջնական արտադրանքը կլինի նստեցված պղինձ: Կույտային տարրավացման եղանակով շերտի օքսիդացված ապարներից կարելի է կորզել պղինձի 60 և ավելի տոկոսը 90 – 130 օրվա ընթացքում²:

2. 2. 1. Հումքի բնութագրերը

Ըստ «Թեղուտ» ՓԲԸ տվյալների պղինձի միջին պարունակությունը օքսիդացված ապարներում կազմում է 0. 45 % օքսիդացման մոտավորապես ~50 % պայմաններում:

«ВНИИЦВЕТМЕТ» ինստիտուտը, «Կուպալեր մայն» ընկերության պատվերով, կատարել է նմուշառում և անալիզներ, որոնց արդյունքները բերված են Աղյուսակ 2. 1-ում:

Աղյուսակ 1.1 Թեղուտի հանքավայրի օքսիդացված ապարների անալիզների արդյունքները (%)

Cu	Fe	Mn	Ca	Al	Mg	Mo	K	Na	Cl	°общ.	Сульфат.	SiO ₂
0,38	1,80	0,011	1,82	7,01	0,74	0,0036	0,96	2,23	<0,05	1,18	0,26	68,70

¹ Ցեմենտայնացված (նստեցված) պղինձ՝ պղինձ պարունակող ապարների տարրավացման ջրային լուծույթից երկաթի ավելացմամբ ստացված նստվածք: Աղբյուր՝ <https://www.tws.by/tws/tnved/code/8719>

² ТЕХНОЛОГИЧЕСКИЙ РЕГЛАМЕНТ для проведения опытно-промышленных испытаний технологии кучного выщелачивания меди из окисленных руд месторождения Техут. «ВНИИЦВЕТМЕТ»

Աղյուսակ 2.2. Ապարների ֆազային քիմիական անալիզների արդյունքները

Պղինձ պարունակող ապարների տեսակները	Պարունակությունը, %	
	բացարձակ	հարաբերական
Խալկանտիտ	0,017	4,5
Մալախիտ, ազուրիտ	0,093	24,5
Քրիզոտիլ, կուպրիտ	0,100	26,3
Երկրորդային սուլֆիդներ (բորնիտ, խալկոզին)	0,094	24,7
Առաջնային սուլֆիդներ (խալկոպիրիտ)	0,076	20,0
Գումարային	0,380	100,0

Նկար 1. Թեղուտի հանքավայրի օբսիդացված ապարների լցակույտ

Ապարների տեսակարար կշիռը՝ 2. 66 գ/սմ³:

Հումքը վերցվում է Թեղուտ ՓԲԸ հանքավայրի օքսիդացված ապարների լցակույտից և բեռնատար մեքենաներով տեղափոխվում նախատեսված կույտային տարրավազման հարթակ /տես նկար 1/:

2. 2. 2. Արտադրանքի բնութագրերը

Կախված պղնձի զանգվածային մասի պարունակությունից՝ նստեցված պղինձը բաժանվում է հետևյալ տեսակների՝ MC I սորտ, MC II սորտ, MC III սորտ: Նստեցված պղինձը համաձայն TU 1733-104-67697565-2015-ի պետք է համապատասխանի աղյուսակ 2.3-ում բերված տեխնիկական պահանջներին:

Հորացված ցեմենտացման պղնձի մեջ խոնավության զանգվածային բաժինը պետք է լինի ոչ ավելի, քան 20%, չհորացված արտադրանքում՝ ոչ ավելի, քան 40. 0%:

Նստեցված պղնձի մեջ չի թույլատրվում օտար նյութերի առկայությունը (ժայռի կտորներ, փայտ, մետաղ և այլն):

Աղյուսակ 2.3. Նստեցված պղնձին ներկայացվող պահանջներն ըստ TY 1733-104-67697565-2015

Տեսակը	Զանգվածային մաս, %		
	Պղինձ, ոչ պակաս	Խառնուրդներ, ոչ ավել	
		Երկաթ	Քլոր
MC I սորտ	70,0	6,0	0,01
MC II սորտ	55,0-70,0	10,0	0,01
MC III սորտ	40,0-55,0	15,0	0,05

Ցեմենտային պղինձը հրդեհապայթունավտանգ չէ, այն մթնոլորտային օդում չի քայքայվում և ջրում թունավոր միացություններ չի առաջացնում: Համաձայն ՌԴ ГОСТ 12.1.007-ի «Ցեմենտային պղինձ» արտադրատեսակը մարդու առողջության վրա ազդեցության տեսակետից հանարվում է ցածր վտանգավորության՝ 4-րդ դասի միացություն:

2. 2. 3. Տեխնոլոգիական լուծումները

Օքսիդացված ապարների վերամշակման՝ պղնձի կորզման տեխնոլոգիական սխեման կազմված է հետևյալ հանգույցներից.

- Ապարի ջարդում/մանրացում մինչև 100 մմ չափի մասնիկների և մանր ապարի պահեստավորում դարսակներում
- Ապարի կույտային տարրավազում
- Պղնձի նստեցում տարրավազման ջրային լուծույթին երկաթի տաշեղ ավելացնելով:

- Նստեցված խյուսի խտացում
- Խտացված խյուսի ստորին շերտի պարբերական զտում և զտվածքի դուրս բերում որպես վերջնական արտադրանք
- Ջտումից հետո մնացորդային /նոսրացված/ լուծույթի թթվայնացում և վերադարձ դեպի տարրավազման կույտ:

Տարրավազման գործընթացը բաղկացած է հանքաքարի կույտի ոռոգումից և լուծույթի հավաքումից: Տարրավազման լուծույթը պատրաստվում է ծծմբական թթվի նոսրացման միջոցով: Ծծմբական թթվի պատրաստի լուծույթը պոմպերի միջոցով մղվում է բաշխիչ համակարգ, որից դուրս հոսելով ոռոգում է կույտի մակերեսը:

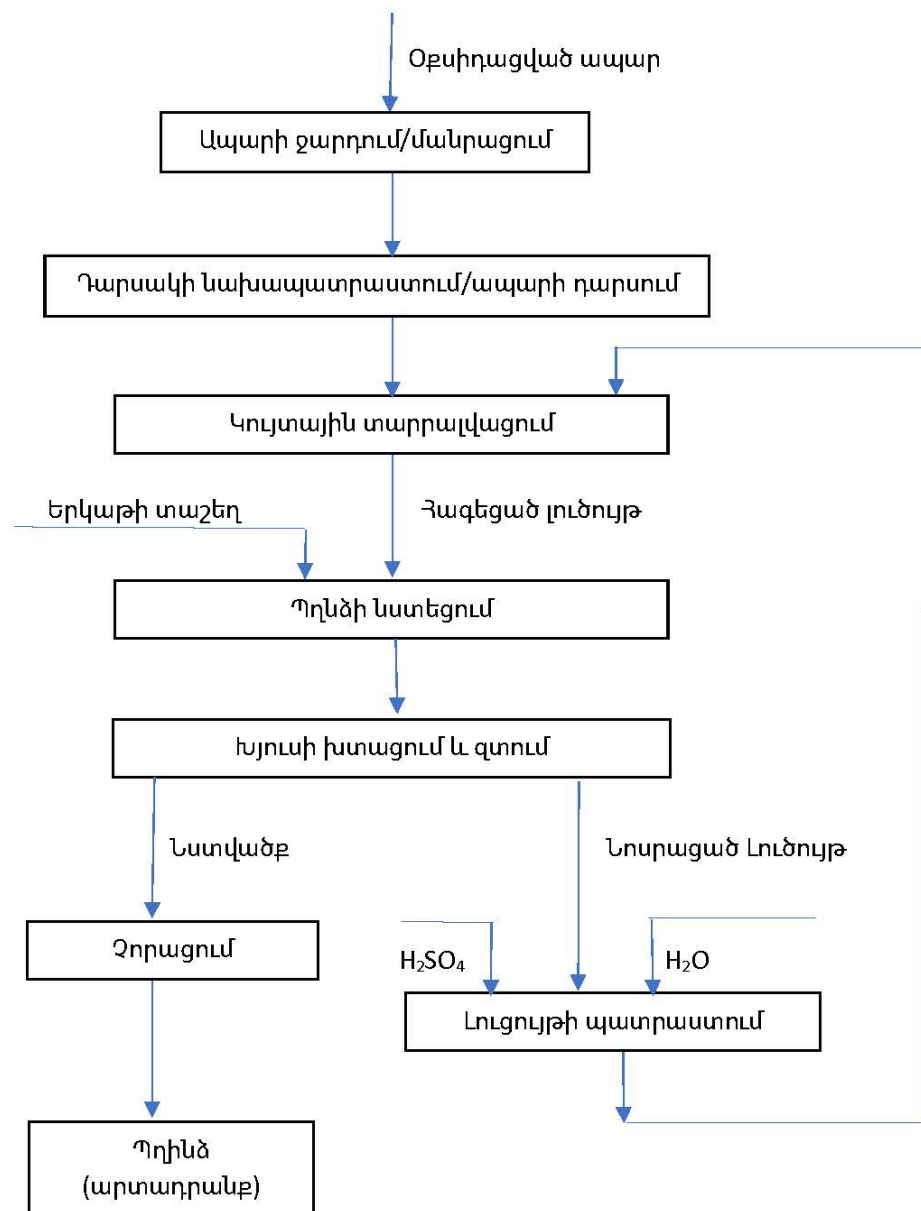
Տարրավազման լուծույթը գրավիտացիոն ուժի ազդեցությամբ հոսում է հանքաքարի մակերեսից դեպի ստորին մաս, լուծում պղինձ պարունակող միներալները և հազեցած լուծույթը, հոսելով ջրանցքներով, կուտակվում է հավաքարան-ավազաններում:

Տարրավազման կույտը նախատեսված է երկհարկանի: Առաջին հարկի մակրեսը նախատեսված է 31500 ք. մ: Առաջին հարկի ապարներից պղնձի հնարավոր կորզումից հետո կազմակերպվում է երկրորդ հարկի ձևավորումը: Երկրորդ հարկի մակրեսը նախատեսված է 23436 ք. մ. , կույտի ընդհանուր բարձրությունը կկազմի՝ 20 մ:

Տարրավազման գործընթացի ավարտից հետո, իրականացվում է կույտի լվացում ջրով, որի տնթացքում չափվում է ջրի թթվայնությունը և ջրում թթվի պարունակության բացակայության դեպքում դադարեցվում է լվացումը:

Լվացումից հետո կույտը ենթարկվում է ռեկուլտիվացման, որի մանրամասն նկարագրությունը կտվի ՇՄԱԳ հաշվետվության կազմում:

Ստորև բերված է օքսիդացված ապարների վերամշակման սկուզբունքային սխեման:

Նկար 2. Պղնձի կորզման տեխնոլոգիական սխեմա

2.3. Նյութերի և բնառեսուրսների օգտագործում

Ապարների տարրավացման ընթացքում օգտագործվում են .

- ծծմբական թթու՝ 93 տոկոս, ГОСТ 2184 -77
- երկաթի տաշեղ
- ջուր, լուծույթի պատրաստման, ինչպես նաև կենցաղային նապատակներով:

Ջրի աղբյուր է հանդիսանալու մոտակա անանուն աղբյուրը: Փորձաքննական գործընթացի ավարտից հետո նախատեսվում է օրենքներով սահմանված կարգով ՀՀ շրջակա միջավայրի նախարարություն ներկայացնել պահանջվող փաստաթղթերը և ստանալ ջրօգտագործման թույլտվություն:

Նյութերի և ջրի ստույգ քանակները կհաշվարկվեն նախագծման փուլում և կներկայացվեն ՇՄԱԳ հաշվետվությունում:

3. ՇՐՋԱԿԱ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ ՀԱԿԻՐՃ ԲՆՈՒԹԱԳԻՐԸ

3.1. Երկրաձևաբանություն, լանջերի թեքություն

Նախատեսվող գործունեությունը գտնվում է Փոքր Կովկասի լեռնահամակարգի արտաքին շարի Վիրահայոց լեռնաշղթայի համակարգում, որը ջրբաժան է հանդիսանում Խրամ և Դեբեդ գետերի միջև: Լեռնաշղթան տարածվում է ՀՀ և Վրաստանի Հանրապետության սահմանում՝ Ջավախքի լեռներից մինչև Դեբեդի կանիոնը մոտ 73կմ երկարությամբ 2100-2400մ բարձրությամբ: Բաղկացած է խոր ձորերով և լայն գոգահովիտներով մասնատված Լոք, Լեջան և Լալվար լեռնազանգվածներից:

Հանքավայրի շրջանի ռելիեֆը բնութագրվում է չափավոր զառիթափ լանջերով (15-25°), թույլ ալիքավոր ջրաբաժաններով, մասնատված է ոչ մեծ գետակներով: Անմիջապես հանքավայրի տարածքը կտրատված է չորս գետերի կիրճերով՝ հյուսիս-արևելքում՝ Շնող գետով, արևելքում՝ Կռունկ վտակով, հարավում՝ Դուքանաձոր գետի ձախ ափով, արևմուտքում՝ Խառատանոց (այլ անվանումը՝ Պակասաջուր) գետի աջ ափով:

Հանքավայրի տարածքի նիշերի բարձրությունը ծովի մակերևույթից տատանվում է 700-1450մ: Հանքավայրի գտնվելու վայրում ամենաբարձր գագաթներն են՝ Չաթին (2244մ), Գավաններսար (2126մ), Արջիգլուխ (1911մ), Քարակետուղ (1892մ), Սուրբ-Լիս (1857.5մ):

Հանքավայրի շրջանի երկրաձևաբանական և լանջերի թեքությունների սխեմատիկ քարտեզները ներկայացված են նկար 5-6-ում:

3.2. Երկրաբանական կառուցվածք

Տարածքը ներառված է Սոմխեթա-Ղարաբաղի էվգեոանտիկլինալային գոտու սահմաններում, որը հետամտվում է Բաբերդ-Ալավերդի-Ստեփանակերտ-Հորադիզ գծով դեպի հյուսիս ձգված աղեղի տեսքով:

Շրջանի երկրաբանական կառուցվածքում մասնակցում են.

- միջին յուրայի անդեզիտները, անդեզիտաբազալտները, անդեզիտադալիտներ, դրանց տուֆեր և տուֆափշրաքարեր,
- վերին յուրայի տուֆաավազաքարերը, կրային ավազաքարերը, ավազակավային թերթաքարերը, անդեզիտաբազալտները և դրանց տուֆափշրաքարերը,
- կավձի հասակի վիտրոկլաստիկ տոնֆերը, տուֆաավազաքարերը, պելիտոմորֆ կրաքարերն ու մերգելները:

Հրաբխանստվածքային ապարների համալիրը պատվում է տարբեր հասակի և պետրոգրաֆիական կազմի ինտրուզիվ, մերձհրաբխային և երակային մարմիններով: Ինտրուզիվ առաջացումներից լայն տարածում ունեն ստորին կավձի հասակի Կողբ-Շնողի ինտրուզիվ զանգվածի քվարցային դիորիտները, գրանոդիորիտները, դիորիտները և գաբբրո-դիորիտները: Մերձհրաբխային առաջացումները ներկայացված են յուրայի և մասամբ էոցենի հասակի անդեզիտներով, դալիտներով և լիպարիտ-դալիտներով, երակային ապարները՝ գրանիտ-պորֆիրներով, ապլիտներով, դիորիտ-պորֆիրիտներով, դիաբազներով, կերսանտիտներով և, հազվադեպ, պեգմատիտներով: Թեղուտի հանքավայրի սահմաններում դիորիտային և դիաբազային պորֆիրիտները, լամպրոֆիրները, պլագիոգրանիտ-պորֆիրները կազմում են կտրուկ անկում ունեցող երակներ, դայկաներ և շտոկանման մարմիններ: Իտրուզիվ ապարների ներդրումը վերահսկվում է Թումանյան-Կողբի տեկտոնական խախտումների համակարգով:

3.3. Մեյամիկ կառուցվածք, արտածին երկրաբանական երևույթներ

Ըստ ՀՀ քաղաքաշինության կոմիտեի նախագահի 2020 թվականի դեկտեմբերի 28-ի «Երկրաշարժադիմացկուն շինարարություն. նախագծման նորմեր» N102-Ն հրամանի՝ հայցվող տարածքը գտնվում է 1-ին սեյսմիկ գոտում, որտեղ գրունտի հորիզոնական արագացման մեծությունը կազմում է 300 սմ/վ² կամ 0.3g (նկար 7):

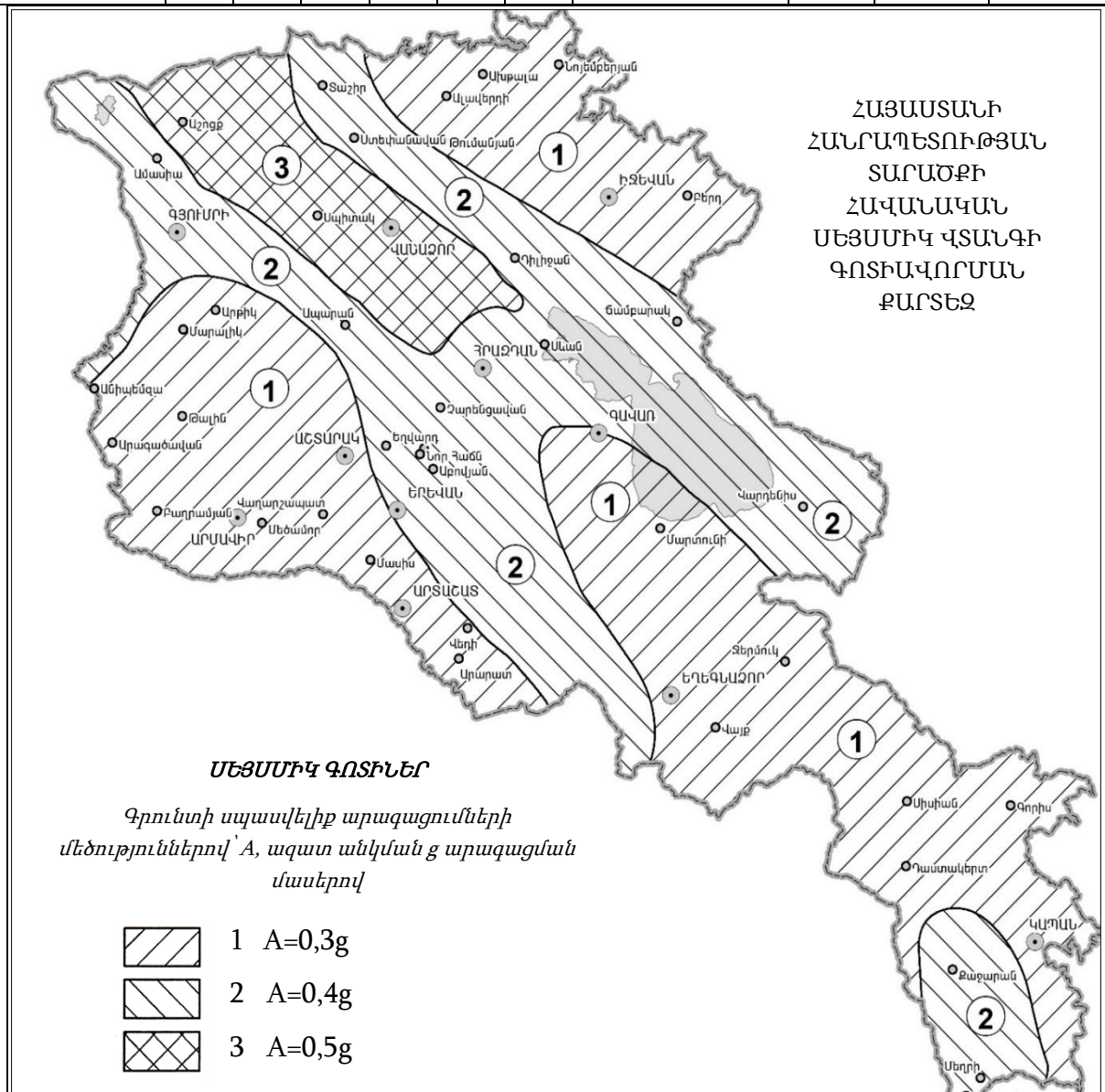
Թեղուտի հանքավայրի տարածքում արտածին երկրաբանական երևույթների վերաբերյալ տեղեկատվության հիմք է հանդիսանում Հայաստանում սողանքների տեխնիկական տեղեկագիրը (Միջազգային համագործակցության ճապոնական գործակալություն, ՀՀ քաղաքաշինության նախարարություն, 2005): Համաձայն նշված տեղեկագրի, բացահանքի ընդլայնման նպատակով հայցվող տարածքում սողանքային երևույթներ արձանագրված չեն:

Հայտնի սողանքային մարմիններից ընդլայնվող բացահանքին ամենամոտ են գտնվում 102-0600 և 102-0070 մարմինները (համապատասխանաբար մոտ 1.75կմ արևմուտ-հյուսիս-արևմուտք և 1.9կմ հյուսիս-հյուսիս-արևելք, նկար 2):

Սողանքային մարմինների բնութագրերը ներկայացված են ստորև, աղյուսակ 3. 1-ում:

Աղյուսակ 3. 1.

Սողան- քային մարմնի ծածկագիրը	Սողանքային մարմնի կոորդինատները և բարձրությունը							Չափերը		
	Latitude N			Longitude E			Բարձրությունը (մ)			
	Աստ.	Ըոսլե	Վայրկ.	Աստ.	Ըոսլե	Վայրկ.				
102-0600	41	3	30	44	32	10	1718	լայն. (մ)	երկար. (մ)	մակերես (հա)
102-0070	41	1	49	44	32	0.5	1502	600	950	47
	41			44				300	400	9

Նկար 2.

3.4. Կլիմայական պայմաններ

Շրջանի կլիման չափավոր մեղմ է և խոնավ: Ձմեռը փափուկ է, սակավաձյուն: Գերակշռում են հարավային, ավելի հազվադեպ՝ հյուսիսային և հյուսիս-արևելյան ուղղությամբ քամիները: Տեղանքի կլիմայական բնութագրերը ներկայացված են աղյուսակներում ըստ Շնողի օդերևութաբանական կայանի տվյալների:

Աղյուսակ 3.2. Մթնոլորտային օդի միջին ջերմաստիճանը Շնողի օդերևութաբանական կայանի տվյալներով

Օդերևութաբ. կայանը	Բարձրությունը ծովի մակարդակից, մ	Միջին ջերմաստիճանը ըստ ամիսների, C°												Միջին տարեկան	Բացարձակ նվազագույն	Բացարձակ առավելագույն
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12			
Շնող	660	0.7	1.9	5.1	11.0	15.7	19.2	22.7	22.5	18.0	12.3	7.1	2.7	11.6	- 17	40

Աղյուսակ 3.3 Օդի հարաբերական խոնավությունը Շնողի օդերևութաբանական կայանի տվյալներով

Օդերևութաբ. կայանը	Բարձրությունը ծովի մակարդակից, մ	Օդի հարաբերական խոնավությունը ըստ ամիսների, %												Միջին տարեկան	Միջին ամսական ժ. 15-ին	
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12		հունվարին	օգոստոսին
Շնող	660	69	69	70	69	72	68	62	63	69	73	73	70	69	61	53

Աղյուսակ 3.4. Մթնոլորտային տեղումները և ձնածածկույթը Շնողի օդերևութաբանական կայանի տվյալներով

Բնակավայրի անվանումը	Տեղումների քանակը միջին ամսական / օրական առավելագույն, մմ												Տարեկան	Ձնածածկույթը, մմ	
	Ըստ ամիսների													Առավելագույն տասնօրյակային ձնածածկույթը, մմ	Տարվա ձնածածկույթի օրերը
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12			
Շնող	20	25	40	54	79	87	49	39	37	42	31	16	519	30	52
	19	30	29	36	40	79	70	89	34	33	37	24	89		

3.5. Մթնոլորտային օդ

ՀՀ տարածքում մթնոլորտային օդի աղտոտվածությունը վերահսկվում է ՀՀ շրջակա միջավայրի նախարարության “Հիդրոօդերևութաբանության և մոնիթորինգի կենտրոն” ՊՈԱԿ-ի կողմից /այսուհետ՝ ՊՈԱԿ/:

ՊՈԱԿ-ը մոտակա բնակավայրերում չունի դիտակայան, չի տեղադրում պասիվ նմուշառիչներ, տեղանքի մթնոլորտային օդի աղտոտվածության վերաբերյալ ՊՈԱԿ-ում տվյալներ չկան:

Որոշակի պատկերացում բնակավայրերի օդային ավազանների աղտոտվածության մասին կարելի է ստանալ ՊՈԱԿ-ի առաջարկած է համապատասխան ձեռնարկ-նուլեցույցի³: Ըստ այդ նուլեցույցի մինչև 10 հազար բնակչությամբ բնակավայրերի համար, որոնց շարքում են մոտակա բնակավայրերը, օդի ֆոնային աղտոտվածության ցուցանիշներն են.

- Փոշի՝ 0.2 մգ/մ³;
- Ծծմբի երկօքսիդ՝ 0.02 մգ/մ³;
- Ազոտի երկօքսիդ՝ 0.008 մգ/մ³;
- Ածխածնի օքսիդ՝ 0.4 մգ/մ³:

3.6. Ջրային ռեսուրսներ

Շրջանի ջրագրական ցանցը ներկայացված է Շնող գետով իր ձախափնյա վտակներով՝ Դուքանաձորը, Պակասաջուրը (կամ Թեղուտ, Խառատանոց), Կոռնկը, Փիջուտը, Շնուտը, Գուլյաբին: Շնող գետը սկիզբ է առնում Գուգարաց լեռնաշղթայի հյուսիսային լանջերից: Երկարությունը 20 կմ է, ջրհավաք ավազանը՝ 114 կմ², հոսքի նորման՝ 0.51մ³/վ, հոսքի մոդուլը՝ 4.47մ³/վ.կմ²: Հունի գերակշիռ լայնությունը կազմում է 4.6մ: Կտրելով հրաբխային սարավանդը՝ առաջացնում է 1.5 կմ երկարություն և մոտ 100մ խորություն կանիոնը: Ունի խիստ մասնատված V-աձև հովիտ: Տարեկան միջին ծախսը 0,8 մ³/վ է: Ջրհավաք ավազանի մեծ մասն անտառապատ է:

Շնող գետը և նրա վտակները տիպիկ լեռնային գետեր են: Գետերի սնուցումը գրեթե ամբողջությամբ անձրևային և հալոցքային է, մակերևութային հոսքը ենթարկված է սեզոնային տատանումների: Վարարումը սկսվում է մարտ ամսին և վերջանում հունիսին, որից հետո հոսքը դառնում է կայուն, ջրասակավ: Սեպտեմբերին-հոկտեմբերին լինում են կարճատև վարարումներ՝ կախված

³ ՀՀ շրջակա միջավայրի նախարարության “Հիդրոօդերևութաբանության և մոնիթորինգի կենտրոն” ՊՈԱԿ. “ՀՀ բնակավայրերի մթնոլորտային օդն աղտոտող նյութերի ֆոնային կոնցենտրացիաները” նուլեցույց-ձեռնարկ: Երևան-2011

տեղումներից: Սառցապատումը բնորոշ չէ, ձմռանը Շնող գետի վերին հոսանքում երբեմն առաջանում են ավասառցաշերտեր:

Տարածքը արևելքից սահմանափակվում են Դուքանաձոր (մոտ 60մ մինչև գետը), իսկ արևմուտքից՝ Խառատանոց գետերի հովիտներով (մոտ 1170մ): Գետերի հիդրոլոգիական բնութագրերը ներկայացված են ստորև, աղյուսակում:

Աղյուսակ 3. 5.

Գետը, հատվածը	Հունի լայնությունը, մ	Միջին խորությունը, մ	Հոսքի միջին արագությունը, մ/վ	Ջրի ծախսը	
				մ ³ /վ	լ/վ
Շնող, միջին հատված	4.6	0.15	0.4	0.436	436.29
Խառատանոց, գետաբերան	3.95	0.09	0.36	0.164	164.12
Դուքանաձոր, վերին հոսանք	2.84	0.10	0.45	0.123	122.73
Առվակ Փիջուտ, միջին հոսանք	0.34	0.03	0.45	0.006	6.08

Շրջանում ստորերկրյա ջրերի ձևավորումը հիմնականում տեղի է ունենում մթնոլորտային տեղումների ներծծման, ինչպես նաև Շնող գետի և դրա վտակների ենթահունային ջրերի հաշվին: Զգալի դեր են խաղում նաև արմատական ապարները վրածածկող էյլովիալ-դեյլովիալ փուխր-բեկորային նստվածքները (հիմնականում խճավազային և գլաբարաճալաքարային առաջացումներ), ինչպես նաև մեղմ, խոնավ կլիմայի պայմաններում ձևավորվող կոնդենսացիոն ջրերը:

Ստորերկրյա ջրերի ձևավորմանը զգալիորեն նպաստում են հիդրոթերմալ փոփոխված ապարները, որոնք ջարդոտված են, ուժեղ ճեղքավորված և բարենպաստ են մթնոլորտային տեղումների ներծծման համար: Հրաբխային և ինտրուզիվ հանքներփակող ճեղքավորված, ջարդոտված ապարների հզորությունը (հողմահարման գոտին) կազմում է 20-25մ:

3.7. Հողային ծածկույթ

Շրջանում տարածված են լեռնանտառային դարչնագույն հողերը՝ իրենց կրազերծված և կարբոնատային ենթատիպեր:

հարակից տարածքներում հիմնականում տարածված են լեռնանտառային դարչնագույն կրազերծված հողերը: Այս ենթատիպի հողերը տարածված են ավելի բարձրադիր մասերում, հյուսիսային և հյուսիս-արևմտյան լանջերին:

Լեռնանտառային դարչնագույն կրազերծված հողերի բնորոշ առանձնահատկություններն են. հողային կտրվածքում հորիզոնների լավ

տարաբաժանվածություն, հումուսակուտակիչ և մետամորֆիկ շերտերում կարբոնատների բացակայություն, հումուսակուտակիչ հորիզոնի մանրաքարահատիկային և մետամորֆիկ հորիզոնի ընկուզա-քարային կառուցվածք, հողային կտրվածքի միջին շերտի կավայնացում: Հումուսային շերտը բավականին հզոր է (50սմ և ավելի): Վերին հորիզոնում հումուսի պարունակությունը հասնում է 8-9%-ի, իսկ ածխածին / ազոտ հարաբերությունը կազմում է 7.4 / 10.0: Հողային կտրվածքի բոլոր հորիզոններում միջավայրի ռեակցիան մոտ է չեզոքին (pH=6-7):

Տարածքի հողերի համախառն քիմիական կազմը ներկայացված է աղյուսակ 3. 6-ում:

Աղյուսակ 3. 6.

Հողերի համախառն քիմիական կազմը

Հորիզոն	Շիկացման կորուստ	SiO ₂	Al ₂ O ₃	Fe ₂ O ₃	P ₂ O ₅	MnO	CaO	MgO	K ₂ O	SO ₃
A	16.68	59.86	15.65	10.06	0.18	0.24	3.71	2.98	2.11	0.64
B	15.35	54.43	17.12	8.67	0.25	0.21	6.43	2.26	2.03	0.43
C	13.94	58.72	17.31	9.82	0.16	0.19	2.91	2.82	1.71	0.49

3.8. Բուսականություն

Տարածքը գտնվում է Հայաստանի Իջևանի ֆլորիստիկ շրջանի հյուսիսում և դասվում է Կովկասյան նահանգի Ցիրկումբորեյյան ֆլորիստիկ շրջանին:

Շրջանի բուսականությունը ներկայացված է գլխավորապես կաղնի-բոխի անտառներով, հիմնական էղիֆիկատորն է *Quercus iberica* (կաղնի վրացական), որին ուղղեկցում է *Carpinus betulus* (բոխի սովորական), առանձին խմբերի տեսքով հանդիպում են հաճաքենի, լորենի, թխկի, թեղի, հացենի, ենթաանտառում զանգվածային ներկայացված են տխլենի, ցախակեռաս բուրավետ, զկեռենի, մասրենի, մոշենի, ազնվամորի, բոխի արևելյան, իլենի, հոն, հաղարջենի, կաղամախի: Տարածքում առկա է ավիամերձ բուսականությունը՝ ներկայացված բարդու, ուռենու տեսակներով և գերխոնավ տեղանքների խոտերով, ինչպես նաև բաց անտառային տարածության համակեցություններով:

Բնական բուսականության կազմում ներկայացված են դեղաբույսերի և ուտելի բույսերի որոշ տեսակներ (աղյուսակ 3. 7):

Աղյուսակ 3. 7.

Դեղաբույսեր	Ուտելի բույսեր
Տատրակ սովորական	Սոխ տարօրինակ
Կակավկրկուտ մանուշակագույն	Հոն սովորական

Քարխոտ կոշտ	Տխիլ սովորական
Ծտապաշար	Հաղարջենի ալպիական
Սրոհունդ ծածկված	Ձներեկ օղակավոր
Խնկածաղիկ սովորական	Սինդրիկ հարթ
Մղամուճ սպիտակ	Սինդրիկ հոտավետ
Հողմաբույս մեծ	Զկեռ սովորական
Գնարբուկ խոշորաբաժակ	Մոշենի անատոլիական
Լորենի կովկասայան	Ազնվամորի
Կատվախոտ դեղատու	

Դաշտային հետազոտությունների արդյունքում տարածքում և դրա շրջակայքում հայտնաբերվել են մակրոսկոպիկ սնկերի և քարաքոսերի ավելի քան 100 տեսակներ և տարատեսակներ: Մակրոմիցետներից հիմնականում ներկայացված են բազիդիավոր Agaricales կարգի սապրոտրոֆ տեսակները, քարաքոսերը դիտվում են որպես լիխենացված սնկեր և պատկանում են Cladonia, Caloplaca, Physcia, Parmelia, Xanthoria, Peltigera ցեղերին:

Ըստ Թեղուտ ՓԲԸ ՇՄԱԳ հաշվետվության տվյալների տարածաշրջանում հայտնաբերվել են ՀՀ բույսերի կարմիր գրքում գրանցված հետևյալ տեսակները.

Աղյուսակ 3. 8.

Անվանումը	Կարգավիճակ ը	Տարածվածու թյունը	Վտանգման հիմնական գործոնները	Պետության կողմից իրականացվող բնապահպանակա ն միջոցառումները
1	2	3	4	5
Թխակիկ սովորական	Վտանգված	Իջևանի, Ապարանի և Լոռու ֆլորիստիկ շրջաններ	Ապրելավայրերի կորուստ, էկոհամակարգերի դեգրադացիա և քայքայում, անտառային տարածքների կրճատում	Պահպանվում է «Դիլիջան» ազգային պարկի համապատասխան էկոհամակարգերի կազմում
Պախիֆրագմա խոշորատերև	Կրիտիկական վիճակում գտնվող տեսակ	Իջևանի ֆլորիստիկ շրջան	Սահմանափակ տարածում, բնակված շրջաններ	Պահպանության միջոցառումներ չեն իրականացվում
Ձնծաղիկ Արտյուշենկոյի	Խոցելի տեսակ	Իջևանի և Զանգեզուրի ֆլորիստիկ շրջաններ	Սահմանափակ տարածում, բնակված շրջաններ, աճելավայրերի կորուստ/դեգրադացիա	Պահպանվում է «Շիկահող» պետական արգելոցի տարածքում

Տարածքում հանդիում է ՀՀ կառավարության 29.01.2010թ.-ի N72-Ն որոշմամբ հաստատված ՀՀ բույսերի Կարմիր գրքում գրանցված՝ Պախիֆրագմա խոշորատերև «*Pachyphragma macrophyllum* (Hoffm.) N. Busch» բուսատեսակը:

Քանի որ նախատեսվող տարրավազման կույտը տեղադրվելու է լցակույտի տարածքում, որտեղ չկա որևէ բուսածածկ, համապատասխանաբար չեն կարող լինել նաև ՀՀ կարմիր գրքում գրանցված բուսատեսակներ:

3.9. Կենդանական աշխարհ

Կենդանական աշխարհի բնութագրումը կատարվում է ինչպես գրականության, այդպես էլ «Թեղուտ» ՓԲԸ ՇՄԱԳ հաշվետվության տվյալների, ինչպես նաև տարբեր տարիներին մասնագետների կողմից կատարված դիտարկումների հիման վրա:

Աղյուսակ 3. 9. Կաթնասուններ

Order	Family	Species
1	2	3
Insectivora	Soricidae	<i>Crocidura gueldenstaedti</i> - Gueldenstaedt's shrew
		<i>Crocidura leucodon</i> - Bicolored shrew
		<i>Sorex satunini</i> - Caucasian shrew
		<i>Sorex volnuchini</i> - Caucasian pygmy shrew
	Talpidae	<i>Talpa levantis</i> - Levant mole
	Erinacedae	<i>Erinaceus concolor</i> - White-breasted hedgehog
Rodentia	Myoxidae	<i>Myoxus glis</i> – Edible dormouse
	Sciuridae	<i>Sciurus anomalus</i> - Caucasian squirrel
	Cricetidae	<i>Microtus majori</i> - Major's pine vole
		<i>Arvicola terrestris</i> - Water voles
	Muridae	<i>Sylvaemus uralensis</i> - Small forest mouse
		<i>Sylvaemus ponticus</i> - Caucasian forest mouse
		<i>Rattus norvegicus</i> - Brown rat
	Lagomorph	<i>Lepus europaeus</i> - European hare
Artiodactyla	Cervidae	<i>Capreolus capreolus</i> – Roe deer
	Suidae	<i>Sus scrofa</i> - Wild boar
Carnivora	Mustelidae	<i>Martes foina</i> - Beech marten
		<i>Mustela nivalis</i> - Least weasel
		<i>Meles meles</i> - Badger
		<i>Lutra lutra</i> - Otter
1	2	3
Carnivora	Ursidae	<i>Ursus arctos</i> - Bear
	Canidae	<i>Canis lupus</i> - Wolf

		<i>Canis aureus</i> -Jackal
		<i>Vulpes vulpes</i> - Fox
	Felidae	<i>Felis silvestris</i> - Wild cat
		<i>Felis chaus</i> -Jungle cat
		<i>Lynx lynx</i> - Lynx

Աղյուսակ 3. 10. Թռչնատեսակներ

Թռչուններ		
1	2	3
Phalacrocorax Carbo	Common Cormorant	Մեծ ձկնկուլ
Ardeacinerea	Grey Heron	Մոխրագույն տառեղ
Pernisapivorus	Honey Buzzard	Կրետակեր
Gypaetus barbatus	Bearded Vulture	Գառնանգղ
Neophron percnopterus	Egyptian Vulture	Գիշանգղ
Gyps fulvus	Griffon Vulture	Սպիտակագլուխ անգղ
Aquila pomarina	Lesser-spotted Eagle	Lesser-spotted Eagle
Circetus gallicus	Short-toed Eagle	Օձակեր արծիվ
Accipiter brevipes	Levant Sparrowhawk	Եվրոպական ճնճղաճուռակ
Accipiter nisus	Eurasian Sparrowhawk	Լորաճուռակ
Accipiter Gentilis	Northern Goshwak	Ցախաքլորաորս
Buteo buteo	Common Buzzard	Մեծ ճուռակ
Buteo rufinus	Long-legged Buzzard	Տափաստանային ճուռակ
Aquila chrysaetos	Golden Eagle	Քարարծիվ
Falco tinnunculus	Common Kestrel	Սովորական հողմավար բազե
Coturnix coturnix	Common Quail	Լոր
Anas strepera	Gadwall	Մոխրագույն բաղ
Anas platyrhynchos	Mallard	Կոնչան բաղ
Crex crex	Corn crake	Սարգսհավ
Perdix perdix	Grey partridge	Մոխրագույն կաքավ
Columba livia	Rock pigeon	Թխակապույտ աղավնի
Columba oenas	Stock pigeon	Հոբալ
1	2	3
Columba Palumbus	Wood pigeon	Անտառային աղավնի
Streptopeliaturtur	European turtle dove	Սովորական տատրակ
Cuculuscanorus	Common cuckoo	Սովորական կկու
Asiootus	Long-eared owl	Ականջավոր բու
Bubo bubo	Eurasian eagle-Owl.	Բվեճ
Strix aluco	Tawny owl	Անտառաբու
Apusapus	Common swift	Սև մանգաղաթև

Apusapus	Common swift	Սև մանգաղաթև
Upupaepops	Hoopoe	Հոպոպ
Jynx torquilla	Eurasian Wryneck	Վիզզցուկ
Dryocopus martius	Black woodpecker	Սև փայտփոր
Picusviridis	Green woodpecker	Կանաչ փայտփոր
Dendrocopos Minor	Lesser-spotted woodpecker	Փոքր փայտփոր
Dendrocopos Medius	Middle spotted Woodpecker	Միջին փայտփոր
Dendrocopos Major	Great-spotted woodpecker	Խայտաբղետ փայտփոր
Lullulaarborea	Wood lark	Անտառային արտույտ
Alauda arvensis	Eurasian skylark	Դաշտային արտույտ
Calandrella brachydactyla	Greater Short-toed Lark	Փոքր արտույտ
Ptyonoprogne Rupestris	Crag martin	Ժայռային ծիծեռնակ
Riparia riparia	Sand martin	Առափնյա ծիծեռնակ
Hirundorustica	Barn swallow	Գյուղական ծիծեռնակ
Delichonurbica	House martin	Քաղաքային ծիծեռնակ
Motacilla flava	Yellow wagtail	Դեղին խաղտոնիկ
Motacillaalba	White wagtail	Սպիտակ խաղտոնիկ
Motacilla cinerea	Grey wagtail	Լեռնային խաղտոնիկ
Laniuscollurio	Red-backed Shrike	Ժուլան
Oriolus oriolus	Golden oriole	Պիրոլ
Caprimulgus Europaeus	Eurasian nightjar	Այծկիթ
Cincluscinclus	Dipper	Ջրաճնձղուկ
Troglodytes Troglodytes	Wren	Եղնջաթռչնակ
Prunellamodularis	Dunnock	Անտառային նրբագեղիկ
Erithacusrubecula	Robin	Արշալուսիկ
Luscinialuscinia	Common Nightingale	Սովորական տխակ
Phoenicurus ochrurus	Black redstart	Սևուկ կարմրատուտ
Phoenicurus Phoenicurus	Common Redstart	Սովորական կարմրատուտ
Saxicolatorquata	Common Stonechat	Սևագլուխ չքչքան

Հարակից տարածքներում հանդիպում են սողունների հետևյալ տեսակները.

6-ը օձերից՝ ձիթապտղագույն սահնօձը (*Platyceps najadum*), բազմագույն սահնօձը (spotted whip snake), քառաշերտ սահնօձը (*Elaphe sauromates*), պղնձօձը (*Coronella austriaca*), ջրային լորտուն (*Natrix tessellata* (Laurenti)), խաղաղ էիրենիսը (*Eirenis modestus*), 6-ը մողեսներից՝ ջարդվող իլիկամողեսը (*Anguis fragilis*), դեղնափորիկը

(*Pseudopus apodus*), միջին մողեսը (*Lacerta media*), շերտավոր մողեսը (*Lacerta strigata*), մարգագետնային մողեսը (*Darevskia praticola*), Քուրի մողեսը (*Darevskia portschinskii*):

Քարակույտերով և քարացրոններով ծածկված բիոտոպները լավ ապաստարաններ են հանդիսանում նաև ժայռային մողեսների համար: Բնորոշ ապրելավայրերում ժայռային մողեսների թվաքանակը բավականին մեծ է, որտեղ հանդիպում է նաև հիմնականում ժայռային մողեսներով սնվող պղնձօձը:

Տարածաշրջանում դիտարկված մի շարք տեսակներ գրանցված են ՀՀ կենդանիների կարմիր գրքում: Դրանց վերաբերյալ հակիրճ տեղեկատվությունը ներկայացված է աղյուսակ 3. 11-ում:

Աղյուսակ 3. 11. Կարմիր գրքում գրանսված տեսակներ

Անվանում	Կարգավիճակ	Տարածվածություն	Վտանգման հիմնական գործոններ	Պետության կողմից իրականացվող բնապահպանական միջոցառումներ
1	2	3	4	5
Ջրասամույր	Վտանգված	Հանդիպում է Հայաստանի համարյա բոլոր շրջաններում	Բիոտոպների ոչնչացում, ջրերի աղտոտում, ձկների գերորս	Պահպանվում է «Սևան», «Արևիկ» և «Արփի լիճ» ազգային պարկերում
Գորշ արջ	Խոցելի	Հանդիպում է Արարատի, Վայոց ձորի, Սյունիքի, Տավուշի, Լոռու, Կոտայքի և Գեղարքունիքի մարզերում	Որսագործություն, բիոտոպների ոչնչացում, մարդու կողմից անհանգստություն պատճառելը	Պահպանվում է «Խոսրովի անտառ» և «Շիկահող» արգե- լոցներում, «Սևան», «Արևիկ» և «Դիլիջան» ազգային պարկերում, մի շարք արգելավայրերում
Անտառակատու	Խոցելի	Հանդիպում է Արարատի, Վայոց ձորի, Սյունիքի, Տավուշի, Լոռու, հավանաբար Կոտայքի և Գեղարքունիքի մարզերում	Տեսակի գոյատևման համար լուրջ վտանգ է Ներկայացնում անտառակատվի հիբրիդացումը ընտանի, հատ- կապես վայրիացած կատուների հետ և մրցակցությունը տափաստանային կատվի հետ	Պահպանվում է «Խոսրովի անտառ» և «Շիկահող» արգե- լոցներում, «Արևիկ» և «Դիլիջան» ազգա- յին պարկերում
Մեծ ձկնկուլ	Հազվագյուտ, անհետացող	Հանդիպում է Սևանա և Արփի	Բնադրավայրերի ոչնչացումը Սևանա	Պահպանվում է «Սևան» ազգային

	տեսակ	լճերում՝ չուի ժամանակ և ամռանը: Ձմռանը, ոչ ամեն տարի, հանդիպում է Սևանա լճում, Ախուրյանի ջրամբարում և Արարատյան հարթավայրի չսառցակալող ջրամբարներում	լճի մակարդակի իջեցման հետևանքով և ուղղակի ոչնչացումը մարդու կողմից՝ ապօրինի որսը և որսագողությունը	պարկում, Արմաշի ձկնաբուծական տնտեսությունում, ինչպես նաև դրան հարող հարևան համայնքներում
Գառնանգղ	Սակավաթիվ, վտանգված տեսակ	Բնադրում է առավելապես, բարձր լեռների ժայռոտ տեղամասերում,	Թունաքիմիկատների օգտագործում, ապօրինի որսը	Պահպանվում է «Խոսրովի անտառ» և «Շիկահող» արգելոցներում, «Դիլիջան» ազգային պարկերում

Տարածքում հանդիպում է ՀՀ կառավարության 29.01.2010թ.-ի N71-Ն որոշմամբ հաստատված ՀՀ կենդանիների Կարմիր գրքում գրանցված՝ Ցախաքլորատրս «Accipiter gentilis» թռչնատեսակը:

Միևնույն ժամանակ պետք է նշել, որ «Կուպպեր մայն» ընկերության կողմից նախատեսվող տարրավազման կույտը տեղադրվելու է լցակույտի տարածքում, համապատասխանաբար չեն կարող լինել նաև ՀՀ կարմիր գրքում գրանցված կենդանիներ:

3.10. Բնության հատուկ պահպանվող տարածքներ

Տարածքում բնության հատուկ պահպանվող տարածքներ չկան: Տարածքից շուրջ 6.0 կմ, Տավուշի մարզի հյուսիս-արևմտյան մասում, Գուգարաց լեռնաշղթայի Զիկատար լեռնագագաթի հյուսիս-արևելյան դիրքադրության լանջերին գտնվում է «Զիկատար» պետական արգելավայրը: Արգելավայրը ստեղծվել է ՀՀ կառավարության 2010 թվականի ապրիլի 8-ի N380-Ն որոշմամբ անտառային բնական էկոհամակարգերի լանդշաֆտային ու կենսաբանական բազմազանության, բնության եզակի հուշարձանների, բնական պաշարների բնականոն զարգացումը, պահպանությունը, պաշտպանությունը, վերականգնումը, վերարտադրությունը, ինչպես նաև բնական և ռեկրեացիոն ռեսուրսների կայուն օգտագործումն ապահովելու նպատակով Տավուշի մարզի Նոյեմբերյանի տարածաշրջանի համայնքների վարչական սահմաններից դուրս՝ մարզի վարչական սահմաններում գտնվող՝ պետական սեփականություն

հանդիսացող 150.0 հեկտար անտառային տարածքում: Արգելավայրի տարածքը ընդգրկում է Գուգարաց լեռնաշղթայի՝ Կողբ գետի աջափնյա վտակների ավազանների վերին հատվածները:

Հայցվող տարածքը չի գտնվում «Էմերալդ» ցանցի թեկնածու-տարածքների որևիցե մեկի սահմաններում:

2006 թվականի նոյեմբերի 27-ի «Բնության հատուկ պահպանվող տարածքների մասին» ՀՀ օրենքի դրույթներին համաձայն, բնության հատուկ պահպանվող տարածքներ են համարվում նաև բնության հուշարձանները: ՀՀ բնության հուշարձանների ցանկը հաստատվել է ՀՀ կառավարության 2008 թվականի օգոստոսի 14-ի N967-Ն որոշմամբ:

Տարածքից 5.9կմ արևելք գտնվում է «Զիկատարի տանձուտ» բնության հուշարձանը (180-200 տարեկան Կովկասյան տանձենու ծառուտ), որը հաշվառված է ՀՀ Տավուշի մարզի բնության հուշարձանների ցանկում:

«Զիկատարի տանձուտ» բուսաբանական հուշարձանի վերաբերյալ տվյալները նույնպես ներկայացված են աղյուսակ 32-ում՝ 10-րդ տողում:

3.11. Պատմամշակութային ժառանգություն

Լոռու մարզի պատմության և մշակույթի անշարժ հուշարձանների պետական ցուցակը հաստատվել է ՀՀ կառավարության 2004 թվականի հունվարի 29-ի N 49-Ն որոշմամբ: Ըստ այդ ցուցակի՝ ազդակիր Շնող համայնքի Թեղուտ և Շնող վարչական միավորների տարածքներում հաշվառված են մի շարք հուշարձաններ, որոնց ցանկը կներկայացվի ՇՄԱԳ հաշվետվության կազմում, իսկ անմիջապես նախատեսվող գործունեության շրջանում հուշարձաններ չեն հայտնաբերվել:

4. ՍՈՑԻԱԼ-ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԲՆՈՒԹԱԳԻՐ

4.1. Ենթակառուցվածքներ

Նախատեսվող գործունեությունը գտնվում է ՀՀ Լոռու մարզում: Մարզի սոցիալ-տնտեսական բնութագիրը ներկայացվում է ստորև ըստ ՀՀ վիճակագրական կոմիտեի 2019-2020թթ. պաշտոնական հրապարակումների:

Մարզի տարածքը կազմում է 3799կմ², մշտական բնակչությունը՝ 213.3հազ.մարդ, բնակչության խտությունը՝ 56մարդ/կմ², համայնքների քանակը՝ 56, բնակավայրերի քանակը՝ 130:

Մարզի քաղաքային բնակչությունը կազմել է 126.1հազ.մարդ, գյուղականը՝ 87.2հազ.մարդ: Ըստ քաղաքների մշտական բնակչությունը բաշխված է հետևյալ

համամասնությամբ. Վանաձոր 77234 մարդ, Ալավերդի 12543 մարդ, Ստեփանավան 12343 մարդ, Սպիտակ 12690 մարդ, Տաշիր 7203 մարդ, Ախթալա 1970 մարդ, Թումանյան 1484 մարդ, Շամլուղ 606 մարդ: Լոռու մարզի պայմանական 10000 բնակիչ ունեցող համայնքնի սոցիալական մի շարք բնութագրիչներ ներկայացված են ստորև, աղյուսակ 4. 1-ում:

Աղյուսակ 4. 1.

	Ընդամենը	Նրանցից՝	
		կանայք	տղամարդիկ
1	2	3	4
Բնակչությունը, մարդ	10000	5447	4553
Ծնվածներ, մարդ	120	59	61
Մահացածներ, մարդ	121	62	59
Ամուսնություններ	50		
Ամուսնալուծություններ	16		
Մեկ բնակչի ապահովվածությունն ընդհանուր բնակմակերեսով, քառ.մ	42.1		
Կրթության ոլորտ, հաճախումը կրթօջախներ, մարդ			
նախադպրոցական	256	123	136
հանրակրթական	1426	689	737
երաժշտական, արվեստի, գեղարվեստի դպրոցներ, մանկապատանեկան ստեղծագործական կենտրոններ	126	86	40
նախնական մասնագիտական (արհեստագործական)	25	5	20
միջին մասնակգիտական	90	48	42
բարձրագույն մասնագիական	134	81	53
Առողջապահության ոլորտ			
առողջապահության ոլորտ՝ հաճախել են պոլիկլինիկա տարվա ընթացքում (հաճախումների քանակը)	43439		
մարզիկներ, մարդ	172	30	142
զբաղվածներ, մարդ	3616	1322	2294
նրանցից՝ ուսուցիչներ	132	118	14
բժիշկներ	25		
միջին բուժանձնակազմ	49		
գործազուրկներ, մարդ	859	193	666
Սոցիալական ապահովության ոլորտ			
ընդամենը կենսաթոշակառուներ, տարեվերջի դրությամբ, մարդ	2021	1263	758
աղքատության ընտանեկան նպաստ և միանվագ	603		

դրամական օգնություն ստացող ընտանիքներ			
Հաճախումների քանակը տարվա ընթացքում			
գրադարան	17071		
թատրոն	1573		
համերգ	1000		
թանգարան	2520		
Հանցագործության դեպքերի քանակը	74		

Մարզի աշխատանքային ռեսուրսները գնահատված են 208.7 հազ.մարդ, որից քաղաքային բնակչություն՝ 126.7հազ.մարդ, գյուղականը՝ 82.0հազ.մարդ:

Աշխատուժի առաջարկը գնահատված է 100.3հազ.մարդ, որից քաղաքային բնակչություն՝ 62.6հազ.մարդ, գյուղականը՝ 37.7հազ.մարդ: Մարզում հաշվառված են 20.0հազար գործազուրկներ, որից քաղաքային բնակչություն՝ 13.6հազ.մարդ, գյուղականը՝ 6.4հազ.մարդ:

Գյուղատնտեսության ոլորտում զբաղված են 13.4հազ.մարդ, ոչ գյուղատնտեսականում՝ 67.0հազ.մարդ:

Հացահատիկային և հատիկաբերող բույսերի մշակաբույսերի ցանքատարածությունը կազմել են 11540հա, միջին բերքատվությունը՝ 25.0ց/հա, խամախառն բերքը՝ 26.2հազ.տ:

4.2. Ազդակիր համայնքի տնտեսական բնութագիր

Տարածքը ներառված է ՀՀ Լոռու մարզի Շնող խոշորացված համայնքի Շնող և Թեղուտ բնակավայրերի սահմաններում:

Խոշորացված համայնքը ՀՀ Ազգային ժողովի կողմից 2015 թվականի նոյեմբերի 24-ի ընդունված «Հայաստանի Հանրապետության վարչատարածքային բաժանման մասին Հայաստանի Հանրապետության օրենքում լրացումներ և փոփոխություններ կատարելու մասին» ՀՀ օրենքի համաձայն՝ Շնող, Թեղուտ և Քարկոփ համայնքների միավորման արդյունքում: Համայնքի կենտրոնն է հանդիսանում Շնող գյուղը: 2017թ. նոյեմբեր ամսից ձևավորվեց «ՀՀ Լոռու մարզի Շնողի համայնքապետարանի աշխատակազմ» կառավարչական հիմնարկը:

Շնող և Թեղուտ բնակավայրերի տնտեսական-ժողովրդագրական մի շարք ցուցանիշներ ներկայացվում են ստորև, աղյուսակներ 4. 2-ում, բնակարանային ֆոնդի տվյալները՝ աղյուսակ 4. 3-ում:

Աղյուսակ 4. 2. Ժողովրդագրություն

Բնակավայրը	Ցուցանիշը				
	տնտեսությունների քանակը	մշտական բնակչությունը, այդ թվում			
		տղամարդ	կին	անչափահաս	չափահաս
Շնող	914	1469	1355	558	2266

Թեղուտ	207	404	389	178	615
--------	-----	-----	-----	-----	-----

Աղյուսակ 4. 3.Բնակարանային տնտեսություն

Բնակավայրը	Բնակարաններ և տներ	Քանակը	Զբաղ. տարածքը, (հա)	Մակերեսը, ք.մ.
Շնող	առանձնատներ	803	292	46950
	բնակարաններ	29	0.181	1810
Թեղուտ	առանձնատներ	177	-	17140.23
	բնակարաններ	-	-	-

Լոռու մարզի գյուղական համայնքների վարչական սահմաններից դուրս գտնվող՝ «Հայանտառ» պետական ոչ առևտրային կազմակերպությանն ամրացված՝ «Լավարի անտառատնտեսություն» (այժմ՝ Թումանյանի անտառատնտեսություն) մասնաճյուղի Շնողի անտառապետության 259.155 հեկտար հողերն անտառային հողերի կատեգորիայից փոխադրվել են արդյունաբերության, ընդերքօգտագործման և այլ արտադրական նշանակության և եներգետիկայի, տրանսպորտի, կապի, կոմունալ ենթակառուցվածքների օբյեկտների հողերի կատեգորիա:

5. ՇՐՋԱԿԱ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ ՎՐԱ ԱԶԴԵՑՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԲՆՈՒԹԱԳԻՐ

5.1. Ազդեցությունը մթնոլորտային օդի վրա

Մթնոլորտային օդի վրա գործունեության ազդեցության գնահատումը կատարվում է հաշվի առնելով տեխնիկական բնութագրերը, տեղանքի ռելիեֆը, աշխատանքների շրջանի ֆիզիկա-աշխարհագրական և կլիմայական պայմանները:

Ներկայացվող տարածքում մթնոլորտ վնասակար արտանետումների աղբյուրներն են Թեղուտ ՓԲԸ-ն և ավտոտրանսպորտային միջոցները:

«Կուպպեր մաին» ընկերության կողմից նախատեսվող պղնձի կործման արտադրությունում արտանետումների աղբյուրներ են լինելու հանքաքարի տեղափոխումը, դարսակների դարսումը, ապարների ջարդումը և ծծմբային լուծույթի պատրաստման և շրջանառության հանգույցները:

Արտանետվող նյութերն տեսակներն են՝

✓ փոշի – ապարների տեղափոխման, ջարդման, դարսման և փռման ընթացքում,

✓ ծծմբական թթվի գոլորշիներ՝ ծծմբական թթվի լուծույթի պատրաստման և շրջանառության ընթացքում:

Արտանետումների քանակները և արտանետման աղբյուրների բնութագրերը կներկայացվեն ՇՄԱԳ հաշվետվությունում:

5.2. Ազդեցությունը ջրային ռեսուրսների վրա

Արտադրական գործընթացների արդյունքում արտահոսք չի առաջանալու:

Ավտոմեքենաների լվացումը և սպասարկումը նախատեսվում է իրականացնել մոտակա սպասարկման կետերում:

Տարածքի անձրևաջրերը հավաքվելու են պարզաբանում, որից հետո տաք եղանակին կօգտագործվեն տարածքի ջրցանի համար, իսկ ձմեռը կուղղվեն դեպի ռելիեֆ:

Կենցաղային կեղտաջրերի համար նախատեսված է տեղադրել մոդուլային կենսաբանական մաքրման կայան: Մաքրված ջրերը նախատեսվում է ուղղել անձրևաջրերի ավազան:

5.3. Ազդեցությունը հողային ռեսուրսների վրա

Ներկայացվող գործունեության ընթացքում հողի վրա ազդեցություն չի նախատեսվում, քանի որ կույտը տեղադրվելու է լցակույտի տարածքում և նոր հողածածկ տարածքներ չեն ներգրավվելու:

5.4. Ազդեցություն կենսաբազմազանության վրա

Նախատեսվող գործունեության արդյունքում ազդեցություններ են լինելու հիմնականում տեխնիկական միջոցների շահագործման ընթացքում: Այդ ազդեցությունը կապված է աղմուկի գործոնի հետ, որը կազդի որոշ կենդանիների վրա:

Կույտի և ենթակառուցվածքի համար նախատեսվող տարածքները արդեն իսկ օգտագործվում են և այստեղ չկա բնական բուսածածկ և վայրի կենդանիների ապրելավայրեր:

5.5. Սոցիալ-տնտեսական ազդեցություն

Նախատեսվող արտադրությունը բավականաչափ հեռու է բնակավայրերից /1. 4 և 4 / կմ և անմիջական ազդեցություն բնակավայրերի վրա չի ունենա:

Միևնույն ժամանակ նոր արտադրության հիմնումը թույլ կտա տեղի բնակչության որոշ մասին բարելավել իրենց կենսամակարդակը:

Բացի անմիջապես արտադրությունում զբաղված աշխատակիցներից, տեղի բնակիչները կարող են գործունեություն ծավալել սպասարկման բնագավառում (գյուղմթերքների մատակարարում, հյուրանոցի, ճաշարանի, այլ ենթակառուցվածքների սպասարկում):

6. ՇՐՋԱԿԱ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ ՎՐԱ ԱԶԴԵՑՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՆՎԱԶԵՑՄԱՆ, ՉԵԶՈՔԱՑՄԱՆ ԵՎ ՓՈԽՀԱՏՈՒՑՄԱՆ ԲՆԱՊԱՀՊԱՆԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐԻ ԾՐԱԳԻՐ

Նախագծային լուծումները նախատեսում են մի շարք բնապահպանական միջոցառումներ, որոնք թույլ կտան նվազեցնել ազդեցությունը շրջակա միջավայրի վրա շինարարության և շահագործման ընթացքում: Նախագծի և շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվության աշխատանքային լուծումներում կներկայացվեն նոր միջոցառումներ, որոնք ուղղված կլինեն բնական միջավայրի պահպանության արդյունավետության բարձրացմանը:

Մթնոլորտային օդի պահպանության միջոցառումներ.

- Ավտոտրանսպորտային միջոցների շարժիչները պետք է լինեն կարգավորված, ինչը կնվազեցնի մթնոլորտ արտանետվող գազերի քանակը;
- Ավտոտրանսպորտային միջոցների շարժիչների գազերի արտանետման վրա տեղադրված են կատալիտիկ չեզոքացուցիչներ, ինչը թույլ է տալիս կրճատել գազերի արտանետումները մթնոլորտ;
- տաք և չոր եղանակին բեռնվող ապարները, արդիապարակը ջրցանվում են, ինչը թույլ է տալիս կրճատել փոշու արտանետումները,
- Ջարդիչները համալրված են փոշեկլանիչ հանգույցներով;
- մթնոլորտային օդում փոշու և աղտոտող նյութերի պարբերական մոնիթորինգի իրականացում, ստացված տվյալների վերլուծություն, ըստ անհրաժեշտության բնապահպանական միջոցառումների վերանայում;

Ջրային ռեսուրսների պահպանության միջոցառումներ.

- Լուծույթի պատրաստման համար օգտագործվում են նոսր լուծույթ՝ շրջանառու եղանակով:

- Մակերևութային ջրերը ուղղվելու են կուտակիչ ռեզերվուար և օգտագործվելու են տարածքի և ապարների ջրցանի նպատակով:
- Կենցաղային կեղտաջրերը մաքրվելու են նախատեսվող կենսաբանական մաքարման կայանում:

Հողային ռեսուրսների պահպանության միջոցառումներ.

- տարածքի ջրհեռացման համակարգը բազառում է արտահոսքը հողի մակերեսի վրա;
- արտադրական հրապարակների մակերևութի պարբերական մոնիթորինգ՝ աղտոտիչ նյութերի պարունակությունները վերահսկելու նպատակով:

Արտադրական թափոններով աղտոտման կանխարգելում.

- նավթամթերքներ պարունակող թափոնների (յուղոտ լաթեր, բանեցված կոմպրեսորային, տրանսմիսիոն, հիդրավլիկ, ավտոմոբիլային, դիզելային և իրենց սպառողական հատկությունների կորցրած շարժիչների յուղեր) առանձին հավաքում մակնանշված, ամուր փակվող տարողությունների մեջ: Տարողությունների տեղադրում հատուկ հրապարակներում, ջերմության աղբյուրներից սահմանված հեռավորությունների վրա, որտեղ բացառվում է արևի ուղիղ ճառագայթների և մթնոլորտային տեղումների ներթափանցումը: Տեղադրման տարածքի հատակը պատվում է յուղադիմացկուն թաղանթով, տարածքում առկա են հրշիջման միջոցներ, անվտանգության նշաններ և ցուցանակներ: Սպասարկող անձնակազմը ապահովված է անհատական պաշտպանության միջոցներով և սահմանված պարբերականությամբ անցնում է հրահանգավորում և ուսուցում:

Աղմուկի և տատանումների կառավարում.

- բեռնատար մեքենաների տեղաշարժ նախապես մշակված և համաձայնեցված գրաֆիկով՝ կուտակումները բացառելու նպատակով;
- աղմուկի աղբյուր հանդիսացող մեքենաների շարժիչների կահավորում հատուկ ձայնամեկուսիչ պատյաններով;
- տեխնոլոգիական սարքավորումների տեղադրում տատանումներ մեկուսացնող հատուկ հիմքերի վրա;
- բաց դիմաձածկոցներով սարքավորումների և մեխանիզմների շահագործման բացառում;
- աշխատակիցների ապահովում աղմուկից պաշտպանվելու անհատական միջոցներով;
- աղմուկի մակարդակի պարբերական վերահսկում բացահանքի տարածքում, Շնող և Թեղուտ գյուղերում:

Աշխատակիցների տնտեսական-կենցաղային կարիքների ապահովման նպատակով արտադրական հրապարակներում կազմակերպվելու են աշխատակիցների հանգստի և կենցաղային կարիքների ճաշարաններ, վարչական շինություններ և սանհանգույցներ (գուգարաններ, ցնցուղարաններ):

7. ԲՆԱՊԱՀՊԱՆԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐԻ ՄՈՆԻԹՈՐԻՆԳԻ ԾՐԱԳԻՐ

Ստորև, աղյուսակում ներկայացված են ազդեցության վերահսկման նպատակով կատարվելիք բնապահպանական մոնիթորինգի հիմնական ցուցանիշները:

Աղյուսակ 7. 1.

Մոնիթորինգի ենթակա պարամետրերը	Մոնիթորինգի վայրը	Ազդեցության դրսևորման հիմնական աղբյուրները	Մոնիթորինգի տեսակը
1	2	3	4
Անօրգանական փոշի, ծխազագեր	Լցակույտ	լցակույտի մակերեսից բնական տարուք	Նմուշառում, նմուշի լաբորատոր հետազոտություն, ամսական մեկ անգամ
Արտադրական տարածք	Ձեռնարկության արտադրական տարածք	Աղտոտում նավթամթերքներով մեխանիզմների, մեքենաների աշխատանքի հետ կապված, փոշու նստեցում	Նմուշառում, նմուշի լաբորատոր հետազոտություն, տարեկան մեկ անգամ
	Լցակույտ		
Բաց ջրավազաններ	Դուքանաձոր գետ, Թեղուտ գյուղի վարչական սահմանից 10 մ ներքև	կենցաղային արտահոսքեր	Նմուշառում, նմուշի լաբորատոր հետազոտություն, շաբաթական մեկ անգամ
	Դուքանաձոր և Շնող գետերի հատման մասից 50մ ներքև		
	Դուքանաձոր գետի և արտադրական		

	տարածքի վարչական սահմանի վերջնակետ		
	Դուքանաձոր գետի փակ ջրատարի մոտից		
Ստորգետնյա ջրեր	ազդեցության տարածք	Աղտոտում ներծծվող հանքայնացված ջրերով	Նմուշառում, նմուշի լաբորատոր հետազոտություն, շաբաթական մեկ անգամ
Աղմուկ և թրթռումներ		Ծանր տեխնիկայի տեղաշարժ	Չափիչ սարքերի կիրառում, տարեկան մեկ անգամ
	Շնող գյուղ		
	Թեղուտ գյուղ		
Բուսական ծածկ և կենդանական աշխարհ	Ընկերության հարակից տարածքներ	շինարարություն և շահագործում,	- Դիտողական զննում, երթուղիներ, ֆոտոթակարդներ, հետքերի, սննդի մնացորդների և էքսկրեմենտների զննում, տարեկան մեկ անգամ - հարակից անտառների և անտառային հողերի մշտադիտարկում
Թափոններ	Արտադրական տարածքում հատուկ հատկացված վայրեր,	Պահեստավորված նավթամթերքներ պարունակող թափոններ, մետաղական ջարդեն, սնդիկ պարունակող լամպեր, եռակցման խարամ, մակաբացման ապարներ	Տեսողական զննում, նույթերի ճշգրիտ տեսակավորում և պիտակավորում, գործող կանոնա- կարգերի և թա- փոնների կառա- վարման պլանի պահպանում

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ

ՎԿԱՅԱԿԱՆ

ԱՆՇԱՐԺ ԳՈՒՅՔԻ ՆԿԱՏՄԱՄԲ ԻՐԱՎՈՒՆՔՆԵՐԻ
ՊԵՏԱԿԱՆ ԳՐԱՆՑՄԱՆ

Կադաստրի
կոմիտե

Սույն վկայականով հաստատվում է 25 մայիսի 2021 թվականին գույքի նկատմամբ իրավունքների պետական գրանցման միասնական մատյանում կատարված անշարժ գույքի նկատմամբ իրավունքի պետական գրանցումը հետևյալ տվյալներով.

1. ԳՐԱՆՑՎԱԾ ԻՐԱՎՈՒՆՔԻ ՍՈՒԲՅԵԿՏ(ՆԵՐ)

«ԿՈՒՊԴԵՐ ՄԱՅՆ» ՍՊԸ

2. ԱՆՇԱՐԺ ԳՈՒՅՔԻ ԳՏՆՎԵԼՈՒ ՎԱՅՐԸ ԵՎ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ

Մարզ Լոռի, համայնք Շնող գյուղ Թեղուտ 2-րդ թաղամաս 55/1 հողամաս

3. ԳՐԱՆՑՄԱՆ ՀԱՄԱՐ ՀԻՄՔ ՀԱՆԴԻՍԱՑԱԾ ՓԱՍՏԱԹՂԹԵՐԸ

Պետական սեփականություն հանդիսացող հողամասի կառուցապատման իրավունքի տրամադրման մասին պայմանագիր թիվ 1390, 19.05.2021թ

4. ՀՈՂԱՄԱՍԻ ԲՆՈՒԹԱԳՐԵՐԸ

Կադաստրային ծածկագիրը՝ 06-037-0321-0006

Մակերեսի չափը (հա)՝ 6.35708

Նպատակային նշանակությունը՝ արդյունաբերության, ընդերքօգտագործման եւ այլ արտադրական նշանակության

Գործառնական նշանակությունը կամ հողատեսքը՝ Արդյունաբերական օբյեկտների

Գրանցված իրավունքի տեսակը՝ ՀՈՂԱՄԱՍԻ ԿԱՌՈՒՑԱՊԱՏՄԱՆ ԻՐԱՎՈՒՆՔ

ՎԿԱՅԱԿԱՆ N 25052021-06-0042, գաղտնաբառ՝ KWHGLE9AUGUR

Փաստաթղթի իսկությունը և վավերականությունը կարող է ստուգվել Կադաստրի կոմիտեի
www.e-cadastre.am կայքէջի միջոցով

Էջ 1/2

5. ՇԻՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԲՆՈՒԹԱԳՐԵՐԸ

- 1) Նպատակային նշանակությունը՝
- 2) Բնութագրերը ըստ առանձին շինությունների՝

Հ/Հ	Կադաստրային ծածկագիր	Տեսակ	Մակերես	Գրանցված իրավունքի տեսակ

Լրացուցիչ նշումներ և տեղեկություններ

Հողամասի նկատմամբ կառուցապատման իրավունք տրամադրման ժամկետը սահմանված է մինչև 14.05.2026թ-ը:

Գրանցումը իրականացնող պաշտոնատար անձի անունը, ազգանունը՝ Տիգրան Պետրոսյան

Զբաղեցրած պաշտոնը՝ Լոռու մարզային ստորաբաժանման անշարժ գույքի ռեգիստր

ՎԿԱՅԱԿԱՆ N 25052021-06-0042, գաղտնաբառ՝ KWHGLE9AUGUR

Փաստաթղթի իսկությունը և վավերականությունը կարող է ստուգվել Կադաստրի կոմիտեի www.e-cadastre.am կայքէջի միջոցով

Էջ 2/2

